

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/75/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713200696
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7713200696.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Oľgy Mičietovej a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobkyne Obec Stretava, Stretava, IČO: 00 325 821, zast. JUDr. Vladimírom Sabadošom, advokátom, Michalovce, Námestie osloboditeľov 77 proti žalovanej COOP JEDNOTA Michalovce, spotrebné družstvo, Michalovce, Obchodná 2, IČO: 00 169 099, zast. JUDr. Michalom Kuročkom, advokátom, Michalovce, Obchodná 2, o zaplatenie 1.240 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Michalovce, sp. zn. 10C/40/2013 zo 4. novembra 2019

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyni priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Predmetným rozsudkom Okresný súd Michalovce (v ďalšom len „súd prvej inštancie“ prípadne „súd“) uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyni 1.209 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 14.12.2012 do zaplatenia (výrok I.) a priznal žalobkyni voči žalovanej 100% náhrady trov konania (výrok II.).

2. Rozhodol tak o nároku žalobkyne na úhradu 1.240 eur s prísl. (po tom, čo v poradí prvým rozsudkom z 10. mája 2016 č. k. 10C/40/2013-119 už bola žalobkyni právoplatne priznaná suma 31 eur spolu s príslušenstvom), ktorej zaplatenia sa žalobkyňa domáhala ako vlastníčka parcely č. 499 - zastavaná plocha o výmere 1457 m² zapísanej na LV č. XXX k. ú. F., na ktorej stojí budova č. 160, ktorej vlastníčkou je žalovaná a ktorá je zapísaná na LV č. XXX k. ú. F. a ktorý pozemok žalobkyne užíva žalovaná bez nájomnej zmluvy, a to nárok si uplatnila za obdobie od 1.1.2012 do 31.12.2012.

3.1. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd prvýkrát v spore rozhodol rozsudkom z 10. mája 2016 č.k. 10C/40/2013-119, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 31 eur spolu s príslušenstvom, pričom v tejto časti nadobudol rozsudok právoplatnosť 13.11.2017 a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, uznesením z 5. októbra 2017 č.k. 2Co/416/2016-135 na základe odvolania podaného žalobkyňou v zamietajúcej časti rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania, za použitia ustanovení § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 458 ods. 1 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že nárok žalobkyne uplatnený titulom vydania bezdôvodného obohatenia za rok 2012 je dôvodný, nakoľko žalovaná užíva jej pozemok bez právneho dôvodu a bez náhrady.

3.3. Žalovaná uznala právo žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, avšak nie v požadovanej výške.

3.4. Súd mal za nepochybné, že nehnuteľnosť žalovanej stojí na parcele žalobkyne a že medzi stranami sporu nebola uzavretá žiadna zmluva o užívaní pozemku žalovanou a teda užíva ho bez právneho dôvodu, čo zakladá jej právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ sa týka výšky bezdôvodného obohatenia uviedol súd, že sa táto určuje peňažnou hodnotou zodpovedajúcou výške obvyklého nájmu, ktorý by nájomca platil v danom čase a mieste za obdobné užívanie, ak by mal uzavretú nájomnú zmluvu.

3.5. Pozemky, ktoré žalovaná užíva sú vo vlastníctve žalobkyne, teda obce, ktorá obec Stretava svojím VZN stanovila výšku nájomného za užívanie obecných pozemkov ako aj, že tieto ceny sú záväzné a nemôže ich meniť ani starosta obce, ktorý uzatvára za obec zmluvy. Starosta je viazaný určenou cenou. Ak by žalovaná chcela uzavrieť nájomnú zmluvu, uviedol súd, že by ju nemohla uzavrieť za iných podmienok ako určuje VZN Obce Stretava. Z uvedeného dôvodu sa musí cena vo VZN považovať za cenu obvyklého nájomného. Mal sumu 5 eur nájomného za m² a rok za nie neprimeranú, ani neúmerne vysokú vezmúc do úvahy skutočnosť, že žalovaná nehnuteľnosť užíva na podnikanie. Poukázal na to, že podľa predmetného nariadenia sa určená cena odvíja od platnej právnej úpravy, najmä zák. č. 18/1996 Z.z. o cenách. Mal za to, že cena obvyklého nájmu určená v znaleckom posudku znalca C.. I., ktorý predložila žalovaná, je značne podhodnotená vzhľadom na činnosti, ktoré žalovaná na pozemku prevádzkuje. Navyše, uviedol súd, žalobkyňa predložila nájomnú zmluvu z ktorej vyplýva, že cena nájmu za časť parcely č. 499, ktorá je predmetom tohto konania, bola určená sumou 5 eur/m²/rok, pričom nájomcom je takisto podnikateľ.

3.6. Otázkou základu nároku mal súd už za právoplatne judikovanú v iných konaniach pred Okresným súdom Michalovce, ako aj odvolacím súdom. Prisvedčil žalobkyňi, že rozsudky v týchto veciach sú záväzné medzi stranami sporu a takisto riešený vzťah medzi nimi nemôže byť vyriešený inak vzhľadom na potrebu zachovania právnej istoty a rešpektovania § 228 ods. 1 CSP. Konkrétne, uviedol, že z rovnakého skutkového a právneho záveru vychádzali súdy aj v rozhodnutiach sp. zn. 21C 82/2007, 16C/130/2011, 19C/1/2015 a 19C/14/2017, ktoré všetky boli potvrdené rozhodnutiami Krajského súdu v Košiciach, a to uviedol rozhodnutia sp. zn. 2Co/288/2008, 2Co/119/2012, 1Co/741/2015 a 3Co/212/2018. Mal za potrebné v tejto súvislosti vychádzať aj z článku 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou. Nemal preto dôvod sa od už vyslovených právnych názorov odkloniť, mal za povinnosť prihliadať aj na vlastnú judikatúru súdu, resp. rozhodnutia iných senátov toho istého súdu a túto rozhodovaciu prax zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu strany sporu poukazujú. Tento záver, uviedol, že vyplýva aj z nálezu ÚS SR sp. zn. III. ÚS/279/2017.

3.7. Nakoľko žalovaná bola povinná zaplatiť sumu 1.240 eur do 13.12.2012, a to na základe faktúry vyhotovenej žalobkyňou, od nasledujúceho dňa, t.j. od 14.12.2012 bola v omeškaní s plnením záväzku, a preto jej priznal úroky z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy 1.209 eur od 14.12.2012 do zaplatenia.

3.8. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, a to priznal žalobkyňi, ktorá mala vo veci plný úspech, plnú náhradu trov konania proti žalovanej.

4.1. Proti rozsudku, podaním z 1.12.2019, podala z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, g/ a h/ žalovaná odvolanie, a to proti obom jeho výrokom.

4.2. Žalovaná napadla vykonanie dokazovania súdom prvej inštancie Zmluvou o nájme pozemku č. ZoN/1/2017, uzavretou medzi žalobkyňou a nájomcom P.. B.Ň., s tým že sa nevzťahuje na obdobie roku 2012, ale bola uzavretá až v roku 2017. Odvolala sa na ust. § 671 ods. 1 Obč. zák. a mala za to, že výška nájomného musí zodpovedať trhovej hodnote nájomného, a teda obvyklej cene v danom mieste a čase, kedy nájomný vzťah vznikol.

4.3. Mala za to, že uviedla vlastné tvrdenia o skutkových okolnostiach, ktoré oprela o ZP č. 53/2012 z 21.5.2012 vyhotovený znalcom C.. U. I., z ktorého vyšiel najavo opak oproti VZN. Poukázala na jednotkovú hodnotu pozemku podľa ZP 3,44 eura/m² a výšku nájomného 0,125 eur/m². VZN stanovenú cenu za nájom 5 eur/m² mala za cenu nad mieru všeobecnej jednotkovej hodnoty pozemku. VZN označila, že je v rozpore s § 6 zákona o obecnom zriadení. Poukázala i na novšie znalecké posudky vyhotovené na základe zadania Okresného súdu Michalovce: ZP č. 21/2017 a ZP č. 22/2015. Podľa jej názoru VZN č. 5/2008 je len jednostranným vyhlásením obce, ktoré je v rozpore s Občianskym zákonníkom, zákonom o cenách i vyhláškou MS SR o stanovení všeobecnej hodnoty majetku. Namietla, že žalobkyňa nepredložila ani jednu nájomnú zmluvu za obdobie od roku 2009 do r.2015 s nájomným vo výške 5 eur/m². Mala za to, že ona - žalovaná preukázala trhovú hodnotu nájmu znaleckými posudkami č. 53/2012, 22/2015 a 21/2017, reálnu v danom mieste a čase. Podotkla, že sa žalobkyňa nikdy nedovolala kontroly týchto znaleckých posudkov.

4.4. Za bližšie nezdôvodnené označila odôvodnenie rozsudku súdom v bode 41. Tvrdila, že sa súd s argumentmi vyrovnal neprípustne a svojvoľne. Tvrdila, že nevykonala „ďalšie dokazovanie nad rámec

navrhovaných dôkazov, aby preukázal svoje tvrdenia“. Vyjadrila nesúhlas s tým, aby súd pri rozhodovaní prihliadal na iné rozhodnutia súdov v obdobných veciach (tých istých účastníkov za iné obdobie), mala za to, že nie sú pre súd záväzné.

4.5. Ceny nájmu mala za potrebné porovnať podľa vhodných alebo obdobných kritérií iba v danej lokalite a čase, v ktorom sa predmetná nehnuteľnosť nachádza, keďže sa vychádza z možnosti ponuky a dopytu po takejto nehnuteľnosti v danej lokalite.

4.6. Uviedla, že žalobkyňa za cenu podľa VZN mohla uzatvárať zmluvy v rámci jej katastrálneho územia už od roku 2009, čo sa však nestalo. Práve preto mal súd toto VZN posúdiť ako jednostranné vyhlásenie obce a jej orgánov, ktoré je v rozpore s § 6 ods. 1 a 2 zákona o obecnom zriadení, § 671 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 2 a § 8 zák. č. 18/1996 Z.z. o cenách, ako aj s vyhl. č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku.

4.7. Tvrdila, že súd nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu a pri určovaní výšky uplatneného nároku neposúdil, či VZN bolo v roku 2012 záväzné pre žalobkyňu a žalovanú ako druhú stranu právneho vzťahu vychádzajúc zo zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, s prihliadnutím na čl. 68 Ústavy SR a zák. č. 18/1996 Z.z. o cenách. Názor, že cena obvyklého nájmu v znaleckom posudku znalca I. je značne podhodnotená, uviedla, že súd bližšie neodôvodnil.

4.8. Napokon tvrdila neúplnosť skutkových zistení, ktoré viedli k predčasnému rozhodnutiu. Označila rozsudok za nejasný, nezrozumiteľne podaný, nepresvedčivý a nepreskúmateľný.

4.9. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

5.1. Žalobkyňa v replike na odvolanie žalovanej uviedla, že ani jeden z odvolacích dôvodov, o ktoré žalovaná odvolanie oprela, nebol naplnený. Uviedla, že žalovaná vzniesla námietku rozporu VZN č. 5/2008 a spochybnila uplatnenú výšku nájmu vo forme bezdôvodného obohatenia za 1m², odvolajúc sa na znalecký posudok znalca. S týmto názorom žalovanej nesúhlasila. Nemala za sporné, že sa žalovaná v dôsledku bezzmluvného užívania pozemku žalobkyne bezdôvodne na jej úkor obohatila tým, že užívala stavbu postavenú na jej pozemku. Takýto záver mala za súladný s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu, podľa ktorej k obohateniu vlastníka stavby na úkor vlastníka pozemku dochádza už zo samotného titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie stavbu na cudzom pozemku užívať, a to bez ohľadu na to, akým spôsobom svoje vlastnícke právo k stavbe realizuje.

5.2. V súvislosti s námietkou žalovanej ohľadne výšky bezdôvodného obohatenia uplatneného, resp. stanoveného podľa VZN č. 5/2008 uviedla, že výškou prospechu je peňažná čiastka zodpovedajúca sumám vynakladaným obvykle v danom mieste a čase za užívanie, resp. nájom obdobného pozemku, ktorú by užívateľ bol povinný plniť, keby mal uzatvorenú nájomnú zmluvu. Žalovaná užíva pozemky vo vlastníctve žalobkyne - obce, pričom obec určila svojim VZN výšku nájomného za obecné pozemky. V prípade uzatvorenia nájomnej zmluvy za takéto pozemky je určená cena vo VZN a túto cenu je treba považovať za cenu obvyklého nájomného. Podotkla, že ceny sú záväzné a nemôže ich meniť ani starosta obce, ktorý za obec uzatvára zmluvy, starosta je viazaný určenou cenou. Ak by žalovaná chcela uzavrieť nájomnú zmluvu, nemohla by ju uzavrieť za iných podmienok ako určuje VZN, pretože obec je nariadením viazaná. Z uvedeného, uviedla žalobkyňa, musí cena určená vo všeobecne záväznom nariadení obce sa považovať za cenu obvyklého nájomného. S týmto tvrdením, uviedla žalobkyňa, že plne korešponduje listinný dôkaz - nájomná zmluva, z ktorej vyplýva, že cena nájmu za časť parcely č. 499, ktorá je predmetom konania, bola určená sumou 5 eur/m²/rok.

5.3. Čo sa týka námietky žalovanej voči platnosti VZN č. 5/2008, uviedla, že ju považuje za právne irelevantnú, keďže predmetné všeobecne záväzné nariadenie nemôže posudzovať žalovaná a ani súd v tomto konaní. Žalovaná, uviedla žalobkyňa, má zákonnú možnosť domáhať sa jeho zrušenia inými právnymi prostriedkami.

5.4. Poukázala tiež na to, že medzi stranami sporu otázka právneho základu nároku už bola právne indikovaná v konaniach tak pred okresným súdom, ako aj odvolacím súdom. Mala za to, že rozsudky v týchto veciach sú záväzné pre strany sporu, a takto riešený vzťah medzi nimi nemôže byť riešený inak, jedná sa o zachovanie právnej istoty a rešpektovanie § 228 ods. 1 CSP. Zároveň je treba vychádzať aj z čl. 2 CSP, podľa ktorého každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou.

5.5. Napokon uviedla, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto ho navrhla ako vecne správne potvrdiť a zaviazat žalovanú na náhradu trov odvolacieho konania.

6. Žalovaná v duplike na vyjadrenie žalobkyne k jej odvolaniu uviedla, že je toto vyjadrenie tendenčné, žalobkyňa poukazuje opakovane na „ošúchané“ slovné zvraty a k vecnej stránke neuvádza nič

podstatné. Na odvolaní zotrvala, nakoľko súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal a nevyporiadal so skutočnosťou, a to ZP č. 53/2012, 22/2015 a 21/2017. Žalobkyňa nepredložila ani jednu nájomnú zmluvu za obdobie od roku 2009 po rok 2015, ktorú by bola uzavrela za nájomné vo výške 5 eur/m². Tvrdenie žalobkyne vo vyjadrení, že ona - žalovaná užíva pozemky, ktoré sú vo vlastníctve žalobkyne, označila za vytrhnuté z kontextu a uviedla, že už neužíva sporný pozemok. Poukázala na LV č. XXX pre kat. úz. F., v ktorom na základe vkladu V-463/18 z 5.3.2018 v časti B. LV je zapísaný nový vlastník a nie žalovaná.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe odvolania podaného včas žalovanou ako oprávnenou osobou (§ 362 a § 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 - 358 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi vymedzenými žalovanou (§ 380 a § 365 CSP), preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a dospel pri tom k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné, rozsudok je vecne správny a ako taký ho preto potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

8. Odvolanie žalovaná podala z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, g/ a h/ CSP (t.j. podala odvolanie uplatniac všetky odvolacie dôvody s výnimkou odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP), avšak bez uvedenia konkrétností akým spôsobom došlo, respektíve malo dôjsť v konaní k naplneniu týchto odvolacích dôvodov.

9.1. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP pôjde vtedy, ak nesprávnym procesným postupom súdu dochádza k znemožneniu realizácie práv strany sporu, pritom nesprávny procesný postup musí dosiahnuť určitú a to takú intenzitu, ktorá umožní dôvodný záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

9.2. V danej veci, na základe oboznámenia sa s obsahom spisu ako aj s konaním ako takým, odvolací súd konštatuje, že nezistil žiaden taký nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým by bolo znemožnené žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by bolo došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom z obsahu odvolania nevyplýva, v čom by táto procesná vada mala podľa žalovanej spočívať. Odvolací súd preto uzatvára, že tento odvolací dôvod nie je daný.

10.1. V prípade odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) ide o iné vady konania (napr. nesprávne realizovaná mandukčná povinnosť súdu, pochybenia vo vykonanom dokazovaní, porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu), ktoré mohli mať vplyv na výrok rozhodnutia.

10.2. Aj pokiaľ sa týka tohto odvolacieho dôvodu, odvolací súd z obsahu spisu nezistil žiadnu takú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a preto aj v súvislosti s týmto odvolacím dôvodom uzatvára, že nie je daný.

11. Pokiaľ sa týka odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a g/, tieto sú založené na skutkových vadách rozhodnutia (vadách v skutkových zisteniach súdu) a súdne rozhodnutie nimi trpí, ak bol nesprávny vytvorený jeho skutkový základ.

12. Podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP možno odvolanie odôvodniť tým, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. V danom prípade žalovaná síce v odvolaní tvrdila neúplnosť skutkových zistení, ktoré podľa nej viedli k predčasnemu rozhodnutiu, avšak opätovne tieto nešpecifikovala a netvrdila, aké ňou navrhnuté dôkazy súd nevykonal. Odvolací súd uvádza, že z obsahu súdneho spisu nezistil taký postup súdu prvej inštancie, ktorým by na návrh žalovanej nebol vykonan akékoľvek ňou navrhnuté dôkazy. Odvolací súd nezistil danosť ani tohto odvolacieho dôvodu.

13.1. K naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. g/ CSP (zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené) môže dôjsť pri nedostatočnosti doteraz zisteného skutkového stavu z dôvodu prípustnosti jeho ďalšieho dotvárania novotami. Ak by odvolateľka videla pochybenie v tomto procesnom postupe súdu pri zisťovaní skutkového stavu, musela by argumentovať v odvolaní odvolacím dôvodom podľa písm. e/ alebo f/. Prípustnosť tohto odvolacieho dôvodu je potrebné vnímať v spojitosti s § 366 písm. d/ CSP, z ktorého vyplýva, že novoty môže odvolateľ použiť v tomto prípade len vtedy, ak ich v konaní pred súdom prvej inštancie nemohol použiť bez vlastnej viny, resp. vtedy ak sa týkajú procesných

podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu alebo má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13.2. Ani tvrdeniu o danosti tohto odvolacieho dôvodu nedala žalovaná odvolateľka žiaden konkrétny rámec. Odvolací súd, pokiaľ sa týka procesného postupu súdu prvej inštancie pri zisťovaní skutkového stavu, žiadne také okolnosti, ktoré by boli spôsobilé naplniť tento odvolací dôvod nezistil.

14. Vadou predpokladanou § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) je nesprávne skutkové zistenie z vykonaných dôkazov. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, je daný keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu (úplne ju opomenul aplikovať), alebo aplikoval nesprávnu právnu normu, alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

16. Súd prvej inštancie v danom prípade vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre náležité zistenie skutkového stavu, na zistený skutkový stav správne aplikoval ustanovenia § 451 a nasl. Obč. zák. upravujúce inštitút bezdôvodného obohatenia a tieto ustanovenia i správne interpretoval. Odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozsudku v celom rozsahu stotožňuje a len na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa nasledovné:

17. Je zrejmé, že v danom prípade nebolo medzi žalobkyňou a žalovanou sporné, že žalobkyňa je vlastníčkou pozemku - parc. č. 499 v kat. úz. F. a žalovaná bola v spornom období vlastníčkou stavby - budovy súp. č. 160 nachádzajúcej sa na parcele vo vlastníctve žalobkyne v rozsahu 248 m². Rovnako ani nebolo sporné, že medzi nimi neexistuje žiaden zmluvný vzťah, ktorým by boli upravené práva a povinnosti žalovanej ako vlastníčky stavby postavenej na pozemku vo vlastníctve žalobkyne. Je tiež nesporné to, že užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu zakladá skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 a 2 Obč. zák., pričom sa jedná o bezdôvodné obohatenie spočívajúce v majetkovom prospechu získanom plnením bez právneho dôvodu, to znamená že užívaním cudzej nehnuteľnosti bez právneho dôvodu dochádza k tomu, že majetok žalovanej sa nezmenšil. Podľa § 456 Obč. zák., predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

18. Spor (skutkový) medzi žalobkyňou a žalovanou existuje v tom, aká je výška bezdôvodného obohatenia, ktorú je žalovaná povinná vydať žalobkyňi. Kým žalobkyňa si nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnila vo výške 5 eur/m²/rok tak, ako takáto suma bola určená Všeobecne záväzným nariadením č. 5/2008 o úhradách za služby poskytované obcou Stretava (za prenájom pozemkov), žalovaná sa v týchto súvislostiach odvolávala na znalecký posudok č. 53/2012 znalca C.. U. I. vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty nájmu pozemku pre účel určenia objektívneho nájmu za pozemok a podľa ktorého jednotková cena nájmu bola stanovená sumou 0,125 eura/m²/rok, a teda pri rozsahu, resp. výmere 248 m² užívaných žalovanou z predmetnej parcely č. 499, sa jedná o sumu 31 eur, ktorú už súd žalobkyňi predchádzajúcim jeho rozsudkom priznal, a to právoplatne.

19. Podľa § 451 ods. 1 Obč. zák., kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Výška bezdôvodného obohatenia spočívajúca v užívaní pozemku bez uzavretej nájmovej zmluvy sa určuje peňažnou sumou, ktorá zodpovedá sumám vynakladaným v danom mieste a čase za užívanie obdobných pozemkov, spravidla práve formou nájmu a ktorú by nájomca za obvyklých okolností bol povinný plniť podľa nájmovej zmluvy.

20. Podľa § 458 ods. 1 Obč. zák., musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

21. Pri posudzovaní rozsahu obohatenia, ktoré má byť vydané, je rozhodujúci stav v okamihu, keď bolo bezdôvodné obohatenie nadobudnuté, napr. prijatím plnenia bez právneho dôvodu. Rozsah práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa odvíja od toho, aký majetkový prospech obohatený získal.

Zákon uprednostňuje vydanie bezdôvodného obohatenia in natura. Pre prípad, že takéto vydanie nie je objektívne možné, nastupuje povinnosť poskytnúť peňažnú náhradu, ktorej výška predstavuje protihodnotu toho, čo bolo získané bezdôvodným obohatením. V prípade bezdôvodného obohatenia získaného užívaním cudzej veci bez právneho dôvodu, sa výška odvíja od výšky prospechu, ktorý získal ten, kto sa obohatil. V prípade užívania nehnuteľnosti sa výška bezdôvodného obohatenia musí porovnať s obvyklou výškou nájomného v danom mieste a v danom čase (R 25/1986).

22. Na základe uvedeného správne súd prvej inštancie pri určovaní výšky uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vychádzal zo Všeobecne záväzného nariadenia č. 5/2008 o úhradách za služby poskytované obcou Stretava, účinného od 1.1.2009, pretože takto určená výška zodpovedá obvyklej výške nájomného v danom čase a na danom mieste.

23. Súd prvej inštancie svoj záver, že v danom prípade sa musí cena určená vo VZN považovať za cenu obvyklého nájomného dostatočne odôvodnil (žalovaná užíva pozemky vo vlastníctve žalobkyne - obce, pričom obec svojim VZN stanovila výšku nájomného za užívanie obecných pozemkov, určila, že tieto ceny sú záväzné a nemôže ich meniť ani starosta obce uzatvárajúci za obec zmluvy a je viazaný určenou cenou s výnimkami, ak ide o prípady sociálne alebo prípady, kde je cena určená minimálnou alebo maximálnou hodnotou). Správne podotkol, že ak by žalovaná chcela uzavrieť nájomnú zmluvu, nemohla by ju uzavrieť za iných podmienok ako určuje VZN.

24.1. Odvolací súd dodáva, že Všeobecne záväzné nariadenie č. 5/2008 nie je tak, ako tvrdí žalovaná „len jednostranným vyhlásením obce, ktoré je v rozpore s Občianskym zákonníkom, zákonom o cenách i vyhláškou MS SR o stanovení všeobecnej hodnoty majetku“.

24.2. Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia, ktoré nesmú byť v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami. Všeobecne záväzné nariadenie je normatívnym právnym aktom vydaným obecným zastupiteľstvom, ktorého obsah je záväzný pre všetky fyzické osoby a právnické osoby trvalo alebo prechodne, náhodne či jednorazovo sa zdržiavajúce na tom - ktorom území obce. Je výsledkom činnosti obecného zastupiteľstva, ktorému táto právomoc je vyhradená § 11 ods. 4 písm. g/ zák. o obecnom zriadení.

24.3. Obec prijala toto všeobecne záväzné nariadenie v rámci samosprávnej pôsobnosti (v § 4 ods. 4 zákona o obecnom zriadení je upravené dôležité interpretačné pravidlo, podľa ktorého, ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce) zabezpečujúc výkon vlastných záležitostí vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Je preskúmateľné z hľadiska ústavnosti a zákonnosti.

24.4. Všeobecne záväzné nariadenie prípadne jeho časť alebo niektoré ustanovenia strácajú účinnosť dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu, ak súd na návrh prokurátora rozhodnutím vysloví, že medzi všeobecne záväzným nariadením o veciach územnej samosprávy a zákonom je nesúlady. V súdnej veci taká situácia nenastala.

25. VZN nie je preto v rozpore s § 6 ods. 1 zák. o obecnom zriadení ani s § 671 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je zrejmé, v čom by mal byť rozpor VZN s § 2 a § 8 zák. č. 18/1996 Z.z., keďže § 8 upravuje základné pravidlá pri uplatňovaní regulácie cien a v danom prípade nejedná sa o cenu regulovanú a vôbec nie je zrejmé, prečo by malo byť v rozpore s § 2 zák. o cenách, ktorý vymedzuje základné pojmy a ani nie je zrejmé, resp. žalobkyňa netvrdí žiaden konkrétny rozpor VZN s vyhl. č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, ktorá upravuje metódy a postupy stanovenia všeobecnej hodnoty majetku znalcom. Tak isto nemôže byť dôvodom pre nepoužitie VZN pre účely hodnoty nájomného ako výšky bezdôvodného obohatenia v danom prípade to, že žalobkyňa nepredložila ani jednu nájomnú zmluvu za obdobie od roku 2009 do roku 2015 s nájomným vo výške 5 eur/m². Je totiž zrejmé, že nebolo preukázané, že by v danom období žalobkyňa uzatvárala nájomné zmluvy na prenájom pozemkov za cenu inú, než VZN stanovenou sumou 5 eur/m², len ktorá skutočnosť by mohla vyvolať odôvodnené pochybnosti o určení výšky bezdôvodného obohatenia vzniknutého žalovanej.

26. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ako celok spĺňa náležitosti zákonného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 393 ods. 2 CSP, keďže súd jasne a zreteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Učinené zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade

s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch sporových strán, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo, ako i predvídateľnosť súdneho rozhodnutia.

27. Napokon odvolací súd má za potrebné vyjadriť sa v stručnosti k nesúhlasu prejavenej žalovanou s tým, aby súd pri rozhodovaní prihliadal na iné rozhodnutia súdov v obdobných veciach majúca za to, že nie sú pre súd záväzné. Odvolací súd dáva za pravdu názoru odvolateľky - žalovanej, že v kontinentálnom právnom systéme súd nie je viazaný záväzne rozhodnutiami iných súdov, je však potrebné si uvedomiť, že jednou zo základných čít právneho štátu je zásada právnej istoty, ktorá je súčasťou práva na spravodlivý proces a navyše je explicitne vyjadrená ako základný princíp sporového konania v článku 2 odsek 2 Civilného sporového poriadku.

28. Navyše odvolací súd zdôrazňuje, že je jeho povinnosťou prihliadnuť aj na jeho vlastnú judikatúru, resp. rozhodnutia iných senátov toho istého súdu a túto rozhodovacia prax zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Tento záver vyplýva z nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 279/2017. Súd prvej inštancie preto správne v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že z rovnakého skutkového a právneho záveru vychádzal Okresný súd Michalovce v rozhodnutiach v označených konaniach, ktoré všetky tieto rozhodnutia (21C/82/2017, 16C/130/2011 a 19C/1/2015) boli potvrdené rozhodnutiami Krajského súdu v Košiciach (2Co/288/2008, 2Co/119/2012 a 1Co/741/2015). Vo všetkých týchto rozhodnutiach bola právoplatne určená výška bezdôvodného obohatenia sumou 5 eur/m²/rok.

29. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výroku vo veci samej potvrdil, rovnako aj vo výroku o trovách konania (§ 387 ods. 1 CSP).

30. Podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP rozhodol odvolací súd i o trovách odvolacieho konania, a to podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalobkyni, ktorá bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, právo na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej, ktorá v odvolacom konaní úspech nemala.

31. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 6. mája 2021 o 10.00 hod. v pojednávacej miestnosti Krajského súdu v Košiciach, č. dv. 215, o ktorej skutočnosti bol vopred vyvesený oznam na úradnej tabuli a zároveň zverejnený na webovej stránke tunajšieho súdu dňa 28.4. 2021.

32. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).